

(0/38)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SEMANA

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONAPREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2'50

El Modern Sant Jordi

LA GRAN BATALLA

LAS ELECCIONES DE DEMÁ

A canviat radicalment el sistema de fer revolucions. Així com avants se conspirava sigilosament, avui se surt à la llum pública á propagar les idees y unir les voluntats.

Avants s'alsavan partides; avui s'alsan masses d'electors. Y així com les partides eran fàcilment desbaratades, contra les masses d'electors, si tenen la deguda energia, no hi ha forsa que hi valga.

El poble s'ha adonat al fi de una gran veritat: pot més el vot que l'mauser. El vot pot tant, que no serà difícil lograr que à las ratxadas formidables de l'opinió enardida, els mausers que fins ara han amenassat al poble, acabin per girarse contra l'smateixos que l's empenyan.

Avants també s'anava als quartels a comprometre les tropas en pro de tal ó quel camí polítich. Y succeïa que les revolucions que feyan els soldats, els soldats mateixos s'encarregaven de desferlas. Espanya era la terra clàssica dels pronunciaments, de tal manera que no s'realizava una revolució sen-se anar precedida de una serie de pronunciaments més o menys afortunats. Avui els pronunciaments no son de tropa, son de ciutadans, son de opinió, y tenen el seu camp de batalla en les urnas electorals.

La revolució preparada per aquests medis, en que'l poble exerceix à la vegada la conciencia y la voluntat, serà revolució feconda y duradera. Tindrà sars arrels en l'ànima del poble.

Y una revolució de aquest gènero es la qu'estém preparant, ab la bandera republicana per guia, ab l'afany de redimir à Espanya per objectiu, ab l'espiritu de justicia per impuls y ab la ferma voluntat del poble espanyol per forsa incontrastable.

D'aquesta gran revolució renovadora, patriòtica, alentadora de les dormidas energies nacionals, n'han de ser la primera etapa, les eleccions de demá.

Republicans; espanyols de bona voluntat que 'ns interessém perque Espanya renaixi à nova vida y no fassi, com ara està fent, un trist paper dintre d'Europa; tots els amants del progrés, tots els qu'essten cansats de l'acaparadora influència de les institucions caducades; tots els que alenteu alguna fé; tots els que sentiu el consol de l'esperança; tots els que creyeu qu'Espanya encare pot salvarse, perque sols moren els pobles que volen morir... Republicans: espanyols: procureu que la jornada de demá sigui gloria.

¡A las urnas, ciutadans!

*

Catalunya tindrà la gloria de haver sigut la iniciadora y la més decidida propulsora de aquest gran moviment nacional.

Els regionalistes volien separarla d'Espanya pera entregarla à la reacció; els republicans l'unim à Espanya, la posém davant d'Espanya, pera convertirla en la redemptora de la nació, desplegant al vent la bandera de la República.

En lloc com à Catalunya s'ha vist secundat ab tanta rapides y ab tanta energia el formidable moviment republicà nacional: en lloc com à Catalunya, se reculliran els fructs de la patriòtica idea de crear

ELS NOSTRES CANDIDATS

Nicolau Salmerón

Fot. Napeón

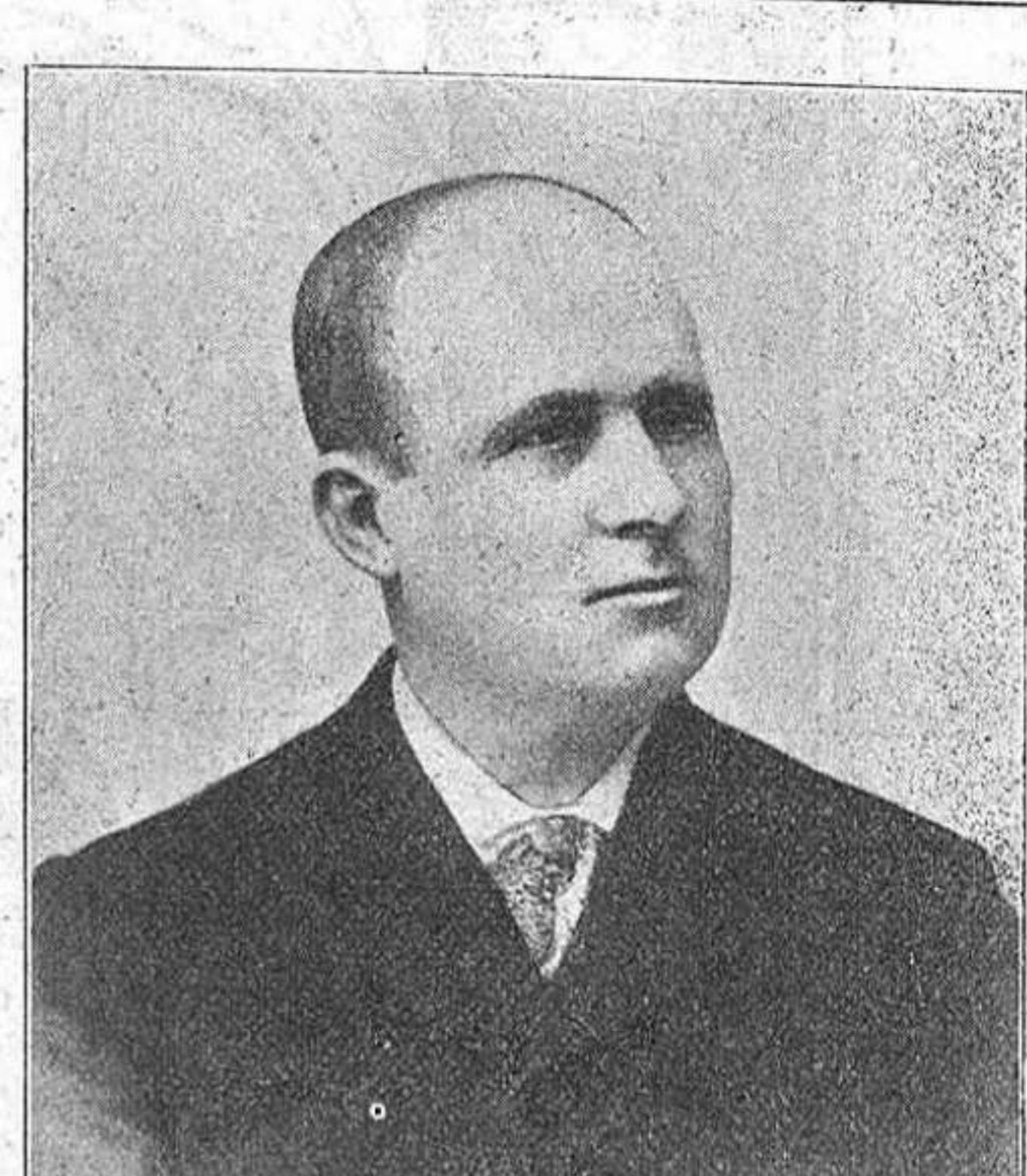

Joseph M. Vallés y Ribot

Emili Junoy

Alejandro Lerroux

Jaume Anglés

(Fotografias J. E. Puig)

una Espanya nova, que va cristal·litzar en la memòria Assamblea republicana del 25 de mars.

Per tot arreu s'han improvisat candidatures republicanes. Y al esclat de una actívissima propaganda, y baix l'influència de un ambient caldejat d'ardents esperances, hem tornat de improvisar als temps de la fé politica, que incubaven y feyan esclarir les redemptoras revolucions.

Barcelona presenta una candidatura que no respon a cap mira de caràcter personal ni exclusivista, sino al pensament de donar una bandera de combat y de victoria à les forces republicanes.

L'honorabam ab els seus noms, el gran apóstol de la República, *Salmerón*, el jefe aclamat del partit republicà unit en un sol pensament y en una sola acció el pensament de la República nacional fet home; *Lerroux*, la personificació de l'energia, del brío, de l'intrepidez, unides a una intel·ligència sempre feconda y a una abnegació inagotable; *Junoy*, el brillant periodista, el defensor enèrgic de les reivindicacions proletàries, el que en el Congrés recullí la bandera republicana que abandonaren els transfigurats del possibilisme, quan cansats de peregrinar per l'arít desert de l'oposició, s'passaren à la monarquia; *Vallés y Ribot*, el veterani del federalisme, que casi esclat dels regionalistes creyent de bona fe en les seves preconisades solucions autonómiques, se separà d'ells per entregarse à la impetuosa corrent republicana, la que no dupte que l'portarà à la fi, à secundar també l'accio del partit únic, que reclama l'esforç de tots per apartar l'obstacle, sense exigir l'abdició de ningú, per organizar la futura. República de la millor manera que les circumstancies demanin y el país determini; y finalment l'obrer *Anglés*, el modest boter, que ha cooperat sempre ab gran esforç al moviment societari, y que representa dintre de la candidatura, una flama de que 'ls republicans no 'ns contentem sols ab els votos dels obrers manuals, sino que 'ls volém al costat nostre pera traballar ab ells per la millora del proletariat y l'elogio de sas legitimes aspiracions.

Desvaneçudes totas las prevencions, aquietats certes disgustos à que en un principi 'donaren lloch certes pretensions de caràcter personal; no sent ni podent ser ja punt de discusió el millor sistema de procedir à la confecció de una candidatura; acceptat per tothom com à bona y legítima la designació feta per la Comissió electoral, els republicans barcelonins en massa se llansaran demá als comicis, donant à Espanya y al mon enter una nova mostra de la seva prepotència.

¡A las urnas, ciutadans de Barcelona! ¡A las urnas per la República! ¡A las urnas per la salvació d'Espanya!

En els districtes de fora també s'bat el coure de valent.

El districte de *Tarrasa* ens ha honrat en la persona de nostre estimadíssim company *Roca y Roca*. Estém segurs que tant ell com els seus compatriots, dirán demá:—S'ha acabat en aquest districte el caciquisme, la perturbadora componenda política qu'esterilisava l'accio republicana. Tarrasa es de la República!

A *Sant Feliu de Llobregat*, l'incansable, l'intrépit *Lletjet y Sardá* ha lograt fer reviure l'esperit republicà, unir à tots els partidaris de la República y galvanizar las energías del honrat y valent guerriller republicà *Joan Martí (Xich de les Barraquetas)*.

A *Vilanova y Geltrú*, en *Pau Barbé*, exdiputat provincial, ha infundit nova vida à n'aqueüell repùblicà districte, y conta ab l'apoyo decidit y entusiasta de tots els corregionalists, en cos y ànima il·lustrats pel patriòtic deber de redimir à Espanya.

A *Vilafraanca del Panadés*, en *Zulueta* ha ajuntat baix la influència de son nom prestigiós y de sa preclaro intel·ligència no solzament à tots els republicans, sino també à tots els vinicultors del districte. Ningú com en Zulueta pot publicar un manifest tan sincer y de una forsa d'atracció tan poderosa com el que ha donat à llum, ajuntant à las forses republicanas els elements neutres del districte. No pot secundar més admirablement l'orientació donada al partit republicà per l'minent sociólech *Joaquim Costa*.

A *Sabadell*, el nom de 'n *Pi y Arsuaga*, fill y hereu del venerable *Pi y Margall*, servirà pera acabar de purgar aquell republicà districte de las humillacions que li feya sofrir un ricatxo comprant las conciències dels electors. Sabadell demostrarà demá que no hi ha millors riquesas que l'idea republicana y la dignitat dels ciutadans posada desinteressadament al seu servei.

A *Mataró* l'opinió republicana qu' es molt poderosa en tota aquella costa orejada per l'alé lliure del Mediterrani, s'ha acoplado al entorn del nom prestigiós de 'n *Franquesa*, y ab republicana *franquesa* dirà demá diumenge, que Mataró es de la República. Hi ha en aquell districte moltes fàbricas de punt; pero per punt el que tindrán els republicans.

Manresa s'ha honrat acollint el nom respectable

de 'n *Corominas*, no volent que qui ab tant afany y desinterès ha traballat pels altres, desde la *jefatura de la Fusió republicana*, se quedí sense portar al parlament espanyol els prestiges de la seva paraula y de la seva honradés y conseqüència política intatxables. Els republicans de Manresa, tan valents, decidits y entusiastas, estém segurs que sabrán realitzar aquest acte de justa reparació. Y ja veurán, com per la política espanyola tindrà més trascendència l'elecció de 'n *Corominas* per Manresa que las bases de Manresa.

El jove *Lladó y Vallés* fa sas primeras armas en el districte de *Granollers*. Que tots els republicans se posin decididament al seu costat, que poch ha de costarlos fer reviure en aquell districte la significació eminentment republicana que havia tingut, quan no havia caigut encara en las graps del caciquisme.

* *

La província de *Tarragona* ofereix també un espectacle hermos y alentador.

Per la circumscripció *Tarragona-Reus-False* lluyant dos fills de aquella província, en *Nougués* y en *Maguer*, ben coneguts y estimats allí y fora de allí, pels grans serveys que tenen prestats à la causa republicana, y per las admirables condicions que 'ls adornan. No duptom un moment que las masses republicanas de aquella gran circumscripció, no sols sabrà triomfar, sino salvar costí lo que costí, i fruct de la victoria, contra las malas arts del caciquisme.

Per *Valls* l'*Homs*, qu' es un exemple vivent de que la República conta ab el concurs y l'adhesió de las personas acaudaladas, lluyant ab seguretat, de reintegrar aquell districte à la causa republicana. Els *Xiquets de Valls* alsarán demá la millor y més arda de les seves torres.

Tortosa ha acollit ab entusiasme la candidatura de 'n *Fuentes*, l'ilustre director de *El País*. Ja es hora de que aquell districte emancipantse dels botxornosos tráfechs caciquistas, renovi 'ls bons temps de 'n *Bes y Hidiger*. Força té més que sobrada pera conseguirho.

* *

¿Y qué diré de la província de *Girona*? No li basta la fama de inmortal, que vol ademés la de republicana y de patriota, fins al últim extrém de l'abnegació.

Allí s'ventila també, en última instancia el plet del caciquisme, y estém segurs del èxit final.

Els republicans de la capital han alsat per bandera, la candidatura del eminent *Joaquim Costa*, una de las més grans il·lustracions nacionals. Lluyaran com a lleóns: el candidat s'ho mereix: y ells se mereixen també un diputat de tanta altura. Sostenirlo es fer obra republicana y à la vegada de desinfecció del districte y de una gran part de la província, empudegada per la pesta caciquista.

Santa Coloma de Farnés presenta la candidatura de 'n *Rosselló* distingit periodista, estudios sociólech, de una persona, en sostener la integrat de las seves conviccions. ¡Voteulo, republicans del districte de Santa Coloma, y 'us honrareu y honrareu la causa de la República!

La Bisbal sosté l'nom de 'n *Vallés y Ribot*, proclamat quan no se sabia encare que havia de figurar en la candidatura de Barcelona. No per aquesta despicilitat han de desmayar els republicans de aquell districte, que ha sigut sempre un dels més fermes baluarts de la idea republicana. Convé de mostrar que van units à la batalla, y així sols serà un exemple tan eloquent com honorós de la virtualitat del actual moviment.

Torreella de Montgrí ha acollit la candidatura de 'n *Morote*, ilustre periodista, qual ploma està sempre al servei de la causa republicana y de las classes proletàries. També serà un' honra molt gran que un bon espanyol com ell, encare que no sigui català, vagi al Congrés per un districte de Catalunya, à defensar ideas y solucions que 'ns son comunes.

Per últim, *Figueras*, patria de Adon Terrades, el bressol del republicanisme ha alsat la candidatura de 'n *Bofill*, catedràtic de aquell Institut y arcalde de aquella ciutat qual administració pot citarse com a modelo. Té ademés una historia política intatxable, y ell y 'ls seus electors, perfectament identificats en sas aspiracions donarà demá un dia de gloria al Ampurdà.

* *

La lluita com se veu, s'extindrà à una gran part de Catalunya.

Y tots els candidats guanyaran: qui no alcansi l'acta, haurà sembrat en bon terren, preparant l'organización republicana, que no hem de deixar de petjar.

La batalla de demá, es sols un episodi de la gran campanya que prosiguiràm fins à conseguir colocar à la patria redimida al amparo de las instituciones republicanas.

Que cada hui cumpleixi 'l seu deber, demá, després y sempre.

P. K.

PARLAN ELS NOSTRES CANDIDATS

À VOTAR

CUANDO el deber no nos lo impusiera, nos lo mandaría el instinto de conservación.

Si queremos consolidar esta prodigiosa resurrección del espíritu público, si nos mueve el noble afán de que perdure á través de los siglos la personalidad gloriosa de la nacionalidad española, llamada á realizar grandes empresas en la obra progresiva de la Humanidad, apresúremos á manifiestar en todas las luchas que se avecinan las virtudes de nuestra raza, el esfuerzo heróico, la serenidad impertérrita, la perseverancia incombustible, la abnegación.

Seamos esperar la hora de los grandes destinos, sin impaciencias propias de pueblos degenerados, laborando siempre, viviendo en perpetua actividad.

SALMERÓN

*

No es possible à Espanya consolidar la República sense las autonomías regionals, però havém de regoneixir que no serà mai autònoma Catalunya dins de la Monarquia.

Per això mateix la propaganda dels federalists no ha de ser agressiva, sino atractiva y convincent, procurant federalizar als republicans y republicanizar als catalanistas.

En las coalicions que 'ls federalists catalans ab els nostres afins pactem ara y sempre, no hem de plegar la nostra bandera ni un sol instant, y ni un moment hem de callar els nostres peculiares principis.

Ab tota llealtat y ab carinyosa fraternitat, junt ab elle hem d'anar à fer campanya, volgunt ser els primers en el perill, més que 'ls primers en la victoria; però quan, els nostres aliats se limitin à victorejar la República, nosaltres debem victorejar la Federació, y quan no més victorejin l'autonomia, nosaltres hem de cridar ab tots els nostres pulmons: ¡Visca Catalunya republicana! ¡Visca Espanya Federal!

A votar, donchs, tots els nostres corregionalists catalans; a procurar que votin tots els seus afins; a procurar que tots quants electors se sentin homes digne y honorables ciutadans vulguin protestar ab el seu vot contra la vergonyosa dominació reaccionaria que acabarà ab Espanya si tots els bons espanyols no acaben ab ella ben depressa.

J. M. VALLÉS Y RIBOT

*

HAG de pregat als lectors de LA CAMPANA DE GRACIA, que per un moment, desceneideixen de las alturas desde las quals acaban de parlar 'ls meus ilustres companys de candidatura.

La seva veu baixará de la montanya al plà, de las cimas del pensament y del ideal à las planurias de la realitat de la vida, en las que hi tinch estableguda una modesta tenda de campanya, de lluytador y de soldat.

In questa tenda,—constantment oberta,—hi rebré als meus amics, corregionalists y electors, sempre atent a sas necessitats y reivindicacions de justicia, als may interromputs requeriments de la solidaritat, desatesa per l'egoisme y violada per l'ambició y la cobdicia.

Els que resultém electes no podrém divagar.

Aném à la República per la Revolució.

Ens dirigim al Ideal, dret à la Terra de Promisió, la Ciutat de la Pau y del Amor en la que, per desgracia, no hi podré tenir bressol ni sepulcre ignorant el lloc del camí ahont s'agotaran las nostres forças y la obra santa quedará interrompuda.

No beurà 'l poble, per nostra culpa, ni un sol glop del amarc desengany qu' ompla la copa de la desesperació.

Voy á la lucha poniendo la vista en el ideal.

Mi ideal está allá lejos, envuelto en las nubes del porvenir, coloreadas ya por la luz de la alborada.

Pongo en estas luchas del presente una energía rabiosa que me sale del alma y que más bien parece irritación nerviosa, vibración de todo mi ser sublevado delante de un obstáculo, al parecer insignificante, pero que en realidad me cierra el paso como muralla inaccesible.

La monarquía Vieja, desprestigiada, sin razón que legitime su pervivencia, pesando sobre el país como una maldición, causante de todas las presentes desdichas nacionales ¿cómo no se derrumba es spontáneamente?

¡Y tenemos que hacer un alto en el camino del progreso para destruir ese obstáculo...

Mi ideal está allá lejos, envuelto en las noches del porvenir, festoneadas de luz por la que irradia su foco esplendoroso.

Más allá de la monarquía, más allá de la República está mi ideal.

Pero hemos de derribar la monarquía, tenemos que luchar en los comicios, preparar la acción, organizar las fuerzas actuales como ellas son, marchar hacia adelante con las únicas armas que tenemos, abrir brecha en la muralla enemiga.

Y para esta labor, meramente auxiliar pero necesaria, hay que despertar el cerebro del pueblo, enardecer su sangre, que llegue á torrentes al corazón y lo agite y le subleve.

Hay que hablarle de su presente ominoso y fatale con la esperanza del mañana claro y del porvenir luminoso.

Hay que llevarle á luchar, porque la lucha dignifica y ennoblecce. El esclavo que se resigna, ese es el esclavo; pero el que se rebela y lucha, aunque no rompa la cadena, ya no es del todo esclavo porque lleva la libertad en el cerebro y en el corazón.

Vamos, pues, á luchar ahora y siempre. Triunfemos otra vez. Acaso los diputados que ahora triunfan sean los vocales de la próxima Junta revolucionaria.

Ellos gobernarán, fecundarán el suelo.

Yo seguiré adelante, adelante, en busca de mi ideal, que aun estará allá, lejos, entre las nubes del porvenir, doradas por el sol radiante de la República...

A. LERROUX

MI PENSAR

DECIDIMÉ y de ello no me arrepiento porque vivo de la realidad.

Desde muy joven, cuando por iniciativa de algunos queridos compañeros míos de oficio que previeron en mi humildísima persona una voluntad y cariño en la intervención y defensa de los intereses que nos eran y son hoy comunes, y obedeciendo á sus buenos consejos, me decidí, resuelto y convencido, á proseguir la árdua tarea por ellos inspirada, he trabajado continuamente, siempre en pos de esos mismos principios de redención cuya finalidad perseguimos todos los que amamos de veras la libertad y la democracia.

Toda mi vida, durante más de 23 años, la he dedicado al cumplimiento de mi deber, contribuyendo como el que más á que mis compañeros, los trabajadores, se unan y organicen en Sociedades de resistencia y Cooperativas, cabiéndome la satisfacción de haber creado algunas por mi propia iniciativa y esfuerzo. Esto significa, que la atención más preferente ha sido, para mí, la cuestión económica; pero no por eso debía olvidar la política, con mayor motivo cuando el pueblo republicano despierta de su prolongadísimo letargo y se levanta magestuoso, viril y energético, preparándose á dar la batalla decisiva á la avasalladora y corrupta Reacción que nos denigra y envilece. Por eso me impuse el deber de contribuir á ella en todo cuanto mi escaso poder alcance, obedeciendo desde luego á la voz de mi conciencia, sin que jamás olvide lo del trabajo y el ahorro en que vivo; entendiendo, que el que se precie de buen ciudadano; el que deseé el bien de sus semejantes; el que aspire á la transformación total de lo existente, por una nueva era de luz y paz para todos, debe sumarse, olvidando todas las miserias humanas que nos dividen, á ese hermosísimo é imponente movimiento de fuerzas viriles que se disponen en formidable hueste á derrumbar la caduca Monarquía que, por mantener incómesas sus odiosos privilegios, nos deshonra y empobrece hasta lo inconcebible.

Las quejas de los que sufren imponen el deber sagrado de cambiar el régimen político imperante.

La Reacción, rugiendo como una fiera, busca apoyo y se une con sus congéneres porque teme el tremendo golpe que la amenaza y por eso procura sumar todas sus fuerzas preparándose á la resistencia.

Los dos campos están bien deslindados: luz brillantísima, sombra oscura; prosperidad y civilización, ruinas y crímenes. Este es mi pensar.

JAI'ME ANGLÉS

ALS ELECTORS

DEL DISTRICTE DE TARRASSA

Al element avansat
d' aquesta hermosa encontrada
per la reacció esclavizada,
salut y prosperitat.

Trayentvos de les cofurnas
hont el destí us encadena,
la lleb ab sa veu serena
us crida demà á las urnas.

Lo qual vol dir que demà,
eiximint l'arma del vot,
el poble, avuy esclau, pot
convertirse en soberà.

¡Pas á la República!

Res hi valdrá l' osadía
d' una coalició química;
teniu la forsa numérica
sou la inmensa majoria.

Bastarà sóls que digueu
ab la vostra veu de tró:
<El poble avuy vol aixó>,
y serà lo que volgueu.

Brillarà l' astre de pau
ab sa claror soberana,
la quadrilla vaticana
haurá d' amagarse al cau,

Y de l' urna benehidada
al sortí l' nou pensament,
el poble en un sol moment
tornará de mort á vida.

Per alcansá aquesta glòria
poch us heu d' escarrassá.
<Teniu el vot á la mà?
Donchs hi teniu la victòria.

Ara bé; si'm permeteu
que jo hi dongui culturada,
en aquesta gran jornada,
¿quín candidat votareu?

Per desfer d' un cop la troca
als reaccionaris d' aquí,
no us queda més que un camí,
qu' es votá á n' en Roca y Roca.

Demòcrata dels antichs

y constant republicà,
sempre prompte á battallá
contra 'ls nostres enemichs,

Tot entusiasmé, tot foch,
sá de cor y de cervell,
diputat més digne qu' ell
no 'l trobare pas en lloch.

En Roca jamay sabrà
envilirvos ni explotarvos,
ni vindrá avuy á adulgarvos
per' humiliarvos demà;

No us entretindrà la gana
dibentvos que us fará un pont,
ó un carrer nou, ó una font,
ó un fanal ó una campana;

No voldrá obrirses camí
parlantvos de plans y empresas,
ni engrascantvos ab promeses
que no 's tenen de cumplir;

Pero sabrà defensarvos
quan us veieu trepitjats,
farà cara als potents
que vulguin atropellarvos;

Serà un constant campéo
de l'honrada classe obrera,
traballarà ab fe sincera
per la vostra redempció,

Y l' camp de la llibertat
deixant de mal' herba net,
us farà recobrá l' dret

de respirá ab dignitat.

¡Voteulo! No escoleu, no,
la veu de certas sirenes
que ab paraulas de mel plenas
fan el joch de la reacció.

¿Qué us donarà ab sas patranyas
aquesta trepa imprudenta?
Avuy, molta xerramenta;
demà, la mar de castanyas.

Avant, donchs, sense rezel,
y no perdeu may de vista
que ab la colla caciquista
no heu de volgué anar... ni al cel.

Els instants de caure al sot
per ells no es fácil que tardin.
¿Que tenen or? Que se 'l guardin:
vosaltres teniu el vot.

Heu de pensar que'l burgés
un cop la feyna acabada,
ab la vostra opinió honrada
no s' hi ha de fitar per res.

Un pot donar la persona,
la salut, fins l' existència;
però lo qu' es la conciència
cap home de bé la dona.

Si est'meu la llibertat
no us dolgui exhibirne probas,
deixéus de sales y arcobas:
já votá ab serenitat!

Demostreu que l' poble es apte per governar al qui se l' menja, y que quan vé l' gran diumenge també sab fé el *gran dissapte*.

Ocupant els vostres puestos d' una vegada us salveu. *¿Que sou homes? Triunfareu. Que no'n sou? Ja esteu ben llests!*

A las urnas, braus obrés; no vacileu gens ni mica, que una ocasió tan bonica no's presentarà mai més.

Dongueu de fermesa exemple, fent us del vostre poder, y tingueu ben bé per cert que mitj' Espanya us contempla.

Per la meva part, desde ara ja sabeu tots lo què us toca: ó voteu á en Roca y Roca... ó no'm mireu més la cara.

C. GUMÀ

BATALLADAS
cos del grandiós meeting celebrat diumenge en la nova Plaça de toros de Barcelona:

De 'n Corominas:

«Por el proceso de Montjuich comenzó el despertar del partido republicano y comenzó el movimiento de la classe obrera hacia el partido republicano.»

Es veritat.

Y ara resulta que per no haver el govern volgut revisar el procés de Montjuich, el poble espanyol revisa el procés de la monarquía.

**

De 'n Junyó:

«Blusas de los talleres, chaquetas y calzones cortos de las regiones españolas, campestres barriadas, hombres de levita debajo de la cual no aliena un corazón egoísta, unión para vencer en las próximas elecciones y para hacer todos juntos la revolución justiciera y salvadora del país.»

Si, si: tots hi som y tots hi anirem!

**

De 'n Lerroux:

«Que nos den la antorcha que ilumine el camino y con nuestro esfuerzo llegaremos á la meta, que es la instauración de la República, con el Sr. Salmerón, la antorcha, en su presidencia.»

Una antorcha que ha de servir per tot: per iluminar... y per calar foch á la pólvora si es precís!

**

De 'n Salmerón:

«Mas como nosotros, como nosotros los republicanos, no somos unos concupiscentes del poder, sino que batallamos por la defensa del Derecho y estamos dispuestos á hacer de todas suertes se afirme, cuando llegue la hora por todos anhelada, por el país ansiosamente esperada, de que se instaure la República, no podrá haber entre nosotros vencedores ni vencidos: habrá solo un cuerpo social, unificado bajo la égida del Derecho, dirigido por quienes solo sientan las inspiraciones de la Justicia. (Muy bien; aplausos.)»

En la hora que corre, después de aquel desdichado advenimiento de la Restauración, los Gobiernos que en España se han sucedido no han sido Gobiernos ni del pueblo ni para el pueblo; han sido Gobiernos contra el pueblo español, para servir á la monarquía. No han sido Gobiernos para el pueblo, porque han sido Gobiernos de la oligarquía que ha erigido este monstruoso tumor del caciquismo, cuyas raíces están en el alcázar del poder supremo y cuyas ramificaciones se extienden á la última tristísima aldea del territorio nacional. (Aplausos). Los que en la última aldea sientan los efectos del caciquismo no deben pensar solo en protestar contra el cacique; piensen que este cacique no existiría si no hubiese un Rey en el trono de España. (Aplausos prolongados).

El ejército es parte sagrada de la patria; es carne de nuestra carne, sangre de nuestras propias venas, y cuando el ejército llegue á apercibirse, como comienza á hacerlo en la que corre, de que de una parte está la exigencia apremiante de la transformación de las instituciones y vivos anhelos de la nación española y de otra parte los intereses, siempre transitorios, de una representación magestática, que se encarna en el ministerio y que llega á ser un obstáculo para el libre desenvolvimiento de las fuerzas sociales, y más todavía que ésto, para las instituciones armadas, la causa de que se haya abatido la bandera española sin haberlo prestado el holocausto y honor que nuestras tradiciones glorias demandaran, el ejército se encontrará ante este dilema: la Patria ó el Rey. (Aplausos). Yo no vacilo iqué he de vacilar! en creer que cuando este dilema resulte patente, cuando el ejército lo sienta, el ejército se decidirá por la Patria contra el Rey. (Muy bien. Grandes aplausos.)

Y bastará para ello, bastará para ello que dejen que se desenvuelvan espontáneamente estas energías, de que de tan espléndida muestra el partido republicano; y en vez de seguir la política siniestra, verdadera obra satánica, siquierá esté por el Vaticano inspirada de la política del mauser, invertidas las culatas arriba, dejará que bastén las manos que aplauden y los gritos que digan labajol para la obra de la Restauración. (Los aplausos ahogan la voz del orador).»

«La justicia os inspira el odio á la monarquía, y os lleva á votar el domingo próximo y á aprestaros para el momento decisivo en que, si es necesario apelar á la fuerza juntos ejército y pueblo, sepultaremos para siempre lo que ha deshonrado al ejército y lo que ha empobrecido y degradado á España! (Ovación indescriptible.)»

Las paraules del jefe no necessitan més que un comentari: l' esfors decidit, entusiasta, heròich dels bons republicans.

Sembla que á ca'l bisbe s' han fet treballs per aparellar la candidatura del republicà Sol y Ortega, ab la del carlí Vázquez Mella.

Y sembla que pera fer aquest monstruós casament s' exigiren al Sr. Sol declaracions previas de que era partidari del manteniment de les corporacions religiosas.

Vaya uns casaments més estrambòtichs se dedica á fer l' Eminentissim!

Aquests perdigots no perdonan ni més enllá de la mort! Tota la prempsa ha fet justicia al talent y á la

honrada d' un company de professió tan notable com en Daniel Ortiz. Tots els periódichs han tingut ratlles de condol per una pèrdua tan sensible menys *La Veu*, la rancunirosa *Veu*, que com á bona deixable dels jesuitas, està renyida ab tota mena de generós impuls.

La Veu ha obrat com qui es: ha callat *com un mort*.

Molts oficials d' exèrcit premian localitats per assistir á la segona representació de *L' Hèroe*, de'n Rusifol, atrets, segons deya, un sueltu oficiós, per la curiositat d' esbrinar la tendència de l' hermosa obra dramàtica que tant èxit tingué al seu estreno.

L' empresa de Romea s' escamà d' aquesta batxilleria militar y veient que l' governador no podia enviarhi polisssons pera garantir l' ordre, resolgué fer estar malalt al Sr. Martí.

A ser nosaltres la empresa de Romea no hagrem suspirés la representació de *L' Hèroe*.

Y hagueran regalat entrada y butaca als centrars de repatriats que perderen la salut á les colònies y no han cobrat encare lo que se 'ls deu.

Els conservadors de Barcelona, veyéntselas mal-paradas, han adoptat al retraiement.

No ho han fet per gust, sino per forsa.

Per forsa als cacichs els penjan.

Es veritat que son pochs, pero encare quedan algunes republicans que preferireixen un nom á un símbol, un home á la causa, una personalitat de més ó menys mereixements que un dia pot enganyarlos á una idea que no'ls pot enganyar mai.

Ferse partidari d' un home mentres aquest defensa les aspiracions y 'ls sentiments qu'un sent á dintre seu, està perfectíssimament bé, pero ferse d' un home de una manera incondicional revela una propensió lamentable á la esclavitud.

Molt poden valquer els homes, pero val sempre infinitament més la idea, y quan l' interès d' aquesta aconsella la sumisió al acort dels més, la rebelió indica un amor propi ó un orgull incomprendible en qui s' alabi d' ésser altruista, democrata y republicà.

Per cumplir—així ho diu ell—no mes que per cumplir ab el seu deber d' informar al públic, el *Noticiero* s' complau en reproduir en sus columnas tot lo mes groixot que 'ls disidents de Valencia fan y diuen en contra de l' Unió republicana.

[Per cumplir ab el seu deber d' informar al públic!... Permetim, senyor Mencheta; les coses son lloch: ho fa per això y per veure si's venen un quants *Cierros* més.

De fixo que cada vegada que l' seu periódich diu alguna cosa perjudicial per la República, els *Sorrioses* d' aquí—que també aquí n' hi ha alguns—se li diuen mitja mà de números.

Veritat que si?

Sembla que 'ls fadíns barbers han demanat permís als seus principals pera sortir demà mitj' hora després de dinar, á fi de poguer anar á cumplir com á bons ciutadans depositant el seu vot en les urnas.

[Molt bé!]

Apoyém la justa demanda dels simpàtics barbers.

Y esperém que al anar á votar ho farán ab l' idea de pendre l' pèl al govern.

No podia faltar.

Já tenim al consequent ex-diputat republicà seyen Plà y Mas capitanejant una nova—encare que microscòpica—disidència en el camp de la democracia.

—Y á pesar d' això li diuhem *consequent*?— pregunta algun lector.

Si, senyor, cabalment en això consisteix la seva *consequència*: en la producció sistemàtica de perturbacions y enredos dintre del partit republicà.

No se sab qu'en sa vida hagi fet altra cosa.

Prenguin nota d' aquesta innovació purament lingüística.

Avans, com ja saben, se deya:

«Hi ha homes que tiran la pedra y amagan la mà.»

D' aquí endavant diu que haurá de dirse:

«Hi ha homes que tiran la pedra... y se'n van á Paris.»

Y si m' preguntan d' ahont l' hi treta aquesta noticia, els respondré que me l' han explicada tot prenent el sol.

SANTA PERFÜTUA DE LA MOGUDA, 14 de abril

Las monjas que han vingut ara de poch, ademés de dedicar-se á la ensenyansa fan tota mena de trabals domèstics; las pobres donas que s' hi guanyaven la vida podien dar les gracies als car-católics, ab la competència que 'ls ha cagut al damunt.

Y que ja cau que s' espavilin pérque aquelles senyoras... fan les feynas molt mes barato que les persones. ¡Com que tot ho fan per l' amor de Deu!

TORELLÓ, 12 de abril

Durant la professió del Vía-Crucis, celebrada l' dia 5, va donar-se l' següent cas. Un jove que al anar á travessar el carrer va trobar-se amb l' impediment dels missatgers que s' interpelat rabiosament per un dels camàlics ensotanats pel sol fet de haverse posat la gorra avans de que acabés de passar tota la comitiva. El xicot, qu'era decidit y energích, no volgué donar gust á les bravatas del enfutismat sacerdot, y aquest se'n anà escorregut seguint la seva vifa.

La veritat es que si l' jove de referencia hagués comensat per no llevarse la gorra, ningú li hauria pogut dir que se l' havia tornada á posar avans d' hora.

RIPOLL, 15 de abril

El merlot de Sant Joan las Fonts s' ha ocupat indegudament de un crim cometé á Ripoll. Y ab motiu d' això ha acusat bárbarament á dos detinguts preventius que avui ja son al carrer després d' haver sigut demostrada la innocència.

Que s' dediqui l' escura-xamaneyas á la conquesta de les *hicas* de Marfa, està molt bé. Pero enredar-se á fer acusacions indignas d' un ministre del Senyor... això ja passa de castanya morena.

GANDESA, 13 de abril

Un altre dia ab el viatich y al veure que un tal Joan Saun, molt coneugut per sus ideas republicanas, no' s' havia ajonollat, l' increpà ab més modos bescantantlo al mitj' del carrer. No parà aquí la cosa. El tal senyor ha sigut citat pel Jutje, y encare que lo següi es que no li passi res, no deixa de ser indigné, el fet, per una població liberal, ahont, si no fossin algunes beatas mossén Tomaset hauria de tancar l' establecimiento per falta de parroquia.

PALAFRUGELL, 15 de abril

Un centenar de personas assistiren al enterro civil del federal y lliure-pensador D. Joseph Romaguera. Acompanyats de una banda que executà una sentida marxa funerària anaren els corregionalists fins al cementiri, depositant cada un d' ells al peu de la tomba un brot d' olivera, darrer tribut de simpatia al que ha deixat un buyt entre nosaltres.

VENDRELL, 6 de abril

D' ensà que tením un arcalde catalanista que n' estan passant de frescas en aquesta vila. Dijous de la setmana passada morí la majordoma del carboner místic anomenat *Cisco Mut*, y sense saber perquè va tenir de cos present el cadavre tot el dijous, tot el divendres y part del dissabte. Preguntém què fa la junta de sanitat que deixa tenir cossos morts tres dies en una casa?

Tal vegada si això hagués passat á casa d' un carboner dels que s' han de mantenir del carbó, el senyor de *La Perdiu* y la junta en pés s' hauran cuidat de recriminar á qui falta tan obertament á les prescripcions higièniques... Pero tractantse de 'n *Cisco Mut*, val més fei'l mut!

LLINÁS DEL VALLÉS, 6 de abril

En sustitució à n' en Bayer tením al Noy de Llinás, patrocinat de 'n Comas y Masterrer. Dit subjecte va ésser destituït per negligència y per l' all-y-oli que feya ab els clergicals y essent ademes, segons se consta, un xanxullero de primera.

Això pot dirse que havem sortit del foch pera caure á les brasses. El temps donarà la resposta. Entretant doném l' alerta als concejals de nostre ajuntament.

MONTORNÉS y VALLROMANAS, 7 de abril

En Peret dels ofertors y els seus companys han quedat ab un pam de nas, al veure que per ff ha sigut aprobat el reparto. Tots plegats s' havían jugat, la majordoma inclusiu, que 'l tal reparto no' s' faria. L' ajuntament ha sortit victoriós y els llanuts han baixat velas.

La democracia està d' enhorabona en Montornés y Vallromanas.

GANDESA, 10 de abril

Mossén Francisco y mossén Tomaset les emprenen cada diumenge contra 'l correspol de *LA CAMPANA DE GRACIA*, dihen qu' estan condemnats ab ell tots els lleïdors de dit semanari. Vejin quina propaganda mes salau. En el sermó del últim de dits mossens també sortien à llum els periòdichs y las revistes, posantse l' home fet una fiura, tant que 'ls felicres que s' trobaven sota la troma varen enretirar-se per por de que 'ls caygués al damunt ab aquelles contorsions estúpidas que feya. ¡Quante no va deixar el rey Herodes!

ESPLUGAS DEL LOBREGAT, 12 de abril

Un aprofitat Maceo que té un remat de bens per camarella, ha posat la prua contra la nostra *Escola Libre* sostinguda per un grup d' honrats obrers.

Sápigam dit cap-ciganya y á qual pop tan alt y gros que registra vergonyasent els llibres dels nostres alumnes, que no'ns cansarem d' enarbolar la nostra bandera d' instrucció moderna y que tots els llibres y trastos que vingan de les seves mans aniran de pet al quart dels més endressos.

TARRAGONA, 13 de abril

L' home de les faldilles negras de la parroquia de Sant Joan, ab l' escusa de sufragar els gastos de les obres de la seva garita, continua passant la safata. Dels quarts que porta arreplegats y la majoria dels quals s' embutxaca, dno valdrà més que 'n comprés un relotje nou pera 'l campanar que, particularment durant aquests últims dies, ha sigut l' *espattilla-relotje* dels 'barris baixos? A questa hora obra profitosa pels veihins, y així guanyarà l' aplauso del poble tarragoní.

Pero, cá

El cant de demá

¡A l'urna, a l'urna, fills del poble, el jorn de proba ja ha arribat!...

¡NO M' EMBOLICO!

ESTRE, que no aném á votar?
—Jo? No m' embolico.
—¿Qué no sou republicà, potser?
—Ni republicà ni res. Soch de casa y no estich per enredos ni politiquerías.

—Enhorabona. Y suposo que l'govern respectant la vostra deria de ser un home sols de casa seva y la vostra afició de no embolicarvos en res, vos tracta ab la major de las consideracions y os cobra pochs impostos, no os molesta ab inspeccions y exigencias, no os fa pegá pels polícias ni fusellá per la guardia civil quant passé pacíficamente per un carré, os fa despatxar ab prestesa y modos pels seus empleats, os protegeus...

—Ca, ca, ca! Res d' això. No m' en parli. Entre contribucions directes, impostos indirectes y propinas desvergonyidas se m' emporta el govern molt més que lo que guanyo ab el meu petit negocí, tinch un expedient á resoldre desde fa més de dos anys y encare m' cou l' esquena de la garrotada que va donarmi un polisson no se quin dia que hi havia corredissas.

—Aixís, donchs, no os val per res lo esser del govern.

—Jo del govern? Ni ganas. Aixís se l' endugués un llamp seré. Jo no ho soch del govern.

—Qui no n' es contrari, l' ajuda ab la seva indiferència ó la seva passivitat. Els governants son una pandilla de particulars que han agabellat els primers llochs de la nació gràcies á la apatia dels governats. Son pochs pero tenen una muralla immensa d' indiferents que 'ls serveix d' escut. La seva forsa es el *no m' embolico* de la massa general.

—Pro jo no l' apoyo en res!

—En res? Utilisa el vostre vot y vos ho consentiu impassible; ab els vostres diners sosté soldats que os mantenen fermat al règim y capellans que disposan de la vostra conciencia; dicta les lleys que li dona la gana encare que sigan atentatorias al vostre dret contant ab que callant demostrareu la vostra conformitat...

—Pero si es que á mí no se m' consulta!

—Perque ja sabeu que *no os emboliqueu*. Avuy que podeu contribuir á fiscalizar los actes votant á homes honrats que 'ls vigilin no voleu ferho. No teniu dret, donchs, á queixarvos si os roban, si os atropellen en vostres drets y si pagant heu d' obir. Si á casa vostre vegessiu entrar gent que fessin mofa de vos y os insultessin y os reventessin després la calixeria vos ho mirarau impassible, arronsariá las espàtulas y diríau *no m' embolico*.

—Home, si això succehis m' hi faria á mossegades.

—Donchs, la nació espanyola es casa vostra y avuy hi tenim gent que 's mofa de tots plegats, que 'ns insulta, ens pega y ens fusella, que 'ns afana els quartos fins avans de que 'ls tingüem guanyats y no solsament no os hi feu á mossegades sino que ni tan sisquera os voleu pendre la molestia d' anà á votar pera allunyars. Ab vostre indiferència sou l' arcabot dels mateixos que os roban.

—Jo hi sentit á dir que tots els polítichs son iguals y mani en Pau ó mani en Pere sempre 'ns explotaran igual.

—Es l' argument més fort que 's pot dir sempre en defensa del que mana y això os probará que te'n rahó al dirós qu' erau dels del govern. Es cert de tots modos que tant malament estareu si os mana en Pau com si os mana en Pere.

—Y donchs?

—Y donchs maneuves vos mateix y això estareu ben manat. Si tots els espanyols ens interessessim com deurià en la cosa pública no 'ns manaria ningú y ens elegiríam lliurement els homens que ha-guressin de cumplir lo que á nosaltres ens des la gana de manar.

—Y cómo pot ser això?

—Fentvos republicà, treballant pera la República y prescindint del enervador *No m' embolico*.

JEPH DE JESPUS

¡A VOTAR!

SONET

Demà, amants del progrés, demà es el dia que havém de demostrar al mon enter que Espanya vuit encare, y son poder que no estava extingit ni sols dormia. Que cada ciutat té un cor que hi n'ia la sement democràtica y va á fer nova fermentació y que pot ben ser ans que passi l' estiu madur 'l fruct s'ia: Aquell que 's quedí á casa refractari y blasonna de sé experimentat, no anant á emetre 'l vot fa 'l joch contrari consentint que 'l seu vot sigui robat, quan mes convé allunyar lo reacionari ab lo crit de Justicia y Llibertat!

PERE LLAVERIA Y ESTIVILL

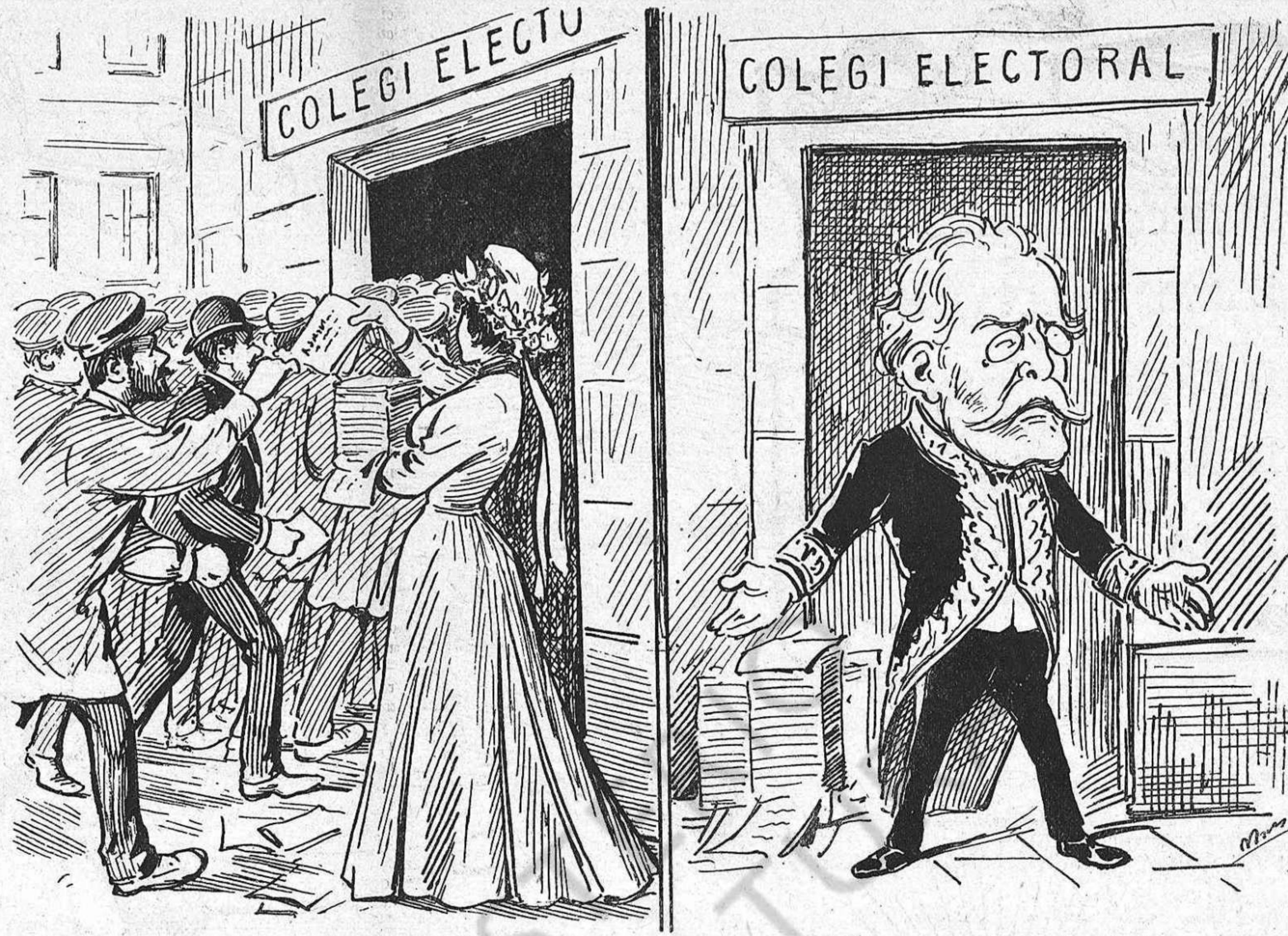
Salmerón á Tarrasa

MAY s' havia vist en aquella fabril ciutat una reacció com la que dimecres va dispensar á Salmerón. Arribat á entrada de fosch, en companya de son fill D. Pau, de D. Odón de Buen, del editor de LA CAMPANA Sr. López y del candidat per aquell districte, nostre company Roca y Roca, una multitud immensa que ocupava 'ls andén y las inmediacions de la estació, esclata en aplausos y viscas atronadora dedicats á la República y al jefe ilustre del partit republicà.

Tot Tarrasa situat en els carrers del trànsit, desde l'estació á la casa de D. Fernando Marsà, plassa de la Creu Gran, hont el Sr. Salmerón devia hostatjarse, l' aplaudí á son pas. Al apareixer al balcó la plassa presentava un aspecte imponent. A la poca estona las tres societats corals de la ciutat unitas y una nutrita orquestra li donaren una serenata, entonant *La Marsellesa* y l' himne *Gloria a Espanya*, que foren estrepitosament aplaudits.

Mentre el Sr. Salmerón sopava, ell y sos companys finament obsequiats per la familia Marsà, s' anava om-

La batalla electoral

En un colegi republicà:

—¿Qui es l' últim?

En un colegi monárquic:

—¿Y aquí, que no ve ningú?

plint el Teatro del Retiro, ahont devia tenir efecte el meeting. A dos quarts de deu el local y las seves inmediacions estaven materialment atestats de una generació que sumava alguns milers de persones de totes las condicions socials, predominantment empero l' element obrer. Es indescritible 'l moviment d' entusiasme qu' esclata al apareixer Salmerón al escenari. Fou un deliri.

Obri la sessió en curtas y expressivas frases el jove y distingit advocat tarrassenc D. Anton Marsà, president del Comitè republicà; seguiren en l' us de la paraula en Palet de Rubí, que fou acollit ab una salva estrepitosa de aplausos; D. Odón de Buen, que pronuncià un de sos discursos mes hermosos, y 'l nostre company Roca y Roca, qui primer en castellà y 'l final en català, posà de relleu 'l sentit catalanista que significa 'l colosejar el partit republicà de Catalunya á la vanguardia del moviment regenerador d' Espanya, baix la bandera de la República, y explicà la significació de la seva candidatura, que s' encaminà principalment á republicanizar per sempre més el districte de Tarrasa.

Y parlà Salmerón. ¡Quina hermosura de discurs! Concepts, idees, paraules, tot elevat, tot inspirat, tot com si baixés de les alturas supremas del pensament humà, pera convertir-se en balsam de consol y en llum d' esperança pera la patria, redimida mercés á la idea del govern del poble pel poble y al esfors de tots els bons.

Passant de lo general á lo particular penetrarà fondo en la situació especial del districte de Tarrasa, parlant inspiradament de la dignitat del elector, que ha de refutar quantes coacciós y amenassas puguen exercirse contra ell; y posant en evidència la necessitat de que pera ajudar á discutir las diferencies entre 'l capital y 'l traball, no s' acudís a donar la representació del districte, ni á un fabricant, ni á un obrer, parts interessadas en l' espín litigi, sinó á una persona imparcial, filla y amant de la població, coneixedora de las seves necessitats, axis com de tots els factors que integren el gran problema. Feu de nostre company calurosos elogis, que no podém reproduir aquí respectant la seva modestia, y acabà invocant la pau social de la població y abrassant á tots els presents en la persona del candidat del districte.

L' oració del gran apóstol de la República caygué sobre aquella immensa massa humana, com una rosada reviscoladora dels populars entusiasmes. Salmerón sigué aclamat, vitorjeat, aplaudit ab frenesi.

Inmediatament després rebé als numerosos representants dels pobles del districte. Tots feren vots pel feliç resultat de la batalla del diumenge, prometent posarhi 'l coll. Tots alentaran la esperança de que 'l domini del caïquisme qu' estava arrupat en aquells pobles, encenent en ells las mes odiosas discordias, desapareixerà per un any més després de les eleccions del diumenge. La candidatura republicana es la pau al amparr de la justicia y de la lliure emissió del sufragi.

No queda al districte de Tarrasa un sol monárquic, ó á lo menos qui essentho s' atreveixi á dirs'ho. El mateix candidat D. Alfonso Sala, s' ha declarat independent, y com á tal se presenta per tot arreu ab vant. Fuig de donar explicacions sobre las responsabilitats que li incumbeixen per haver prestat sempre 'l seu apoyo als oligarcas de la fusió monárquica y no té ni pot tenir ja altre apoyo que 'l dels seus amics particulars y demés persones agradiades als favors que d' ell tenen re-

si per nosaltres voteu....
(Així els regionalistes volen conquistar la gent.)

—Germà meu, si acás no donas el teu vot pels nostres cinquants dels inferns entre les flamas et veurás d' en viu en viu.

Es Deu qui el teu vot reclama dona el teu vot pels carlins y et daré... mil indulgències y 'l R... un puro de cinch.
(La gent de las sagristías fan la propaganda aixís.)

—Bon republicà, desvetllat y vota als cinquants ciutadans que la voluntat del poble ha proclamat candidats; t' ho demana la República, t' ho aconsellan los germans t' ho exigeix la conveniència, y ho reclama el deber sant de salvar la nostra Espanya d' embrutidors y tirans.
(Així fan la propaganda quins ayman la llibertat.)

Delfí ROSELLA

Y lo que 'ns convé demostrar, es que 'l Gobern, per rahons que després exposaré al lector, falta ab la major frescura—anavam á dir *descaradament*—à la Constitució, estafant á Barcelona *tres diputats*.

Continho ab els dits, fassímon sobre 'l paper ab llapis ó ab tinta, búsquinho á la pissarra ab guix ó á la sorra ab la punta d' un bastó: sempre 'ls resultarà lo mateix.

500 mil habitants, á un diputat per cada 50 mil quants diputats donan?

Deu.

¿Quants ens ne deixa elegir el govern?

Set.

¿Quants en' escamoteja, donchs?

Tres.

Torninho á contar y á recontar tantas vegadas com vulguin: De set á deu ne van tres, tres, tres.

¿Están ben convencuts de l' ofensa que ab això la pobla Constitució sufreix y de la defraudació electoral de que Barcelona es víctima?

Lo que ara falta aclarir es una cosa.

¿A qué obreix aquest atropello de la llei? ¿Qué's proposa 'l Gobern al portar á cap aquest inconveniente, que priva á Barcelona de tres diputats?

Senzillament, lluar quan menos al régime de tres censors molestos.

Tothom ho sab, y 'l Gobern més bé que ningú. La capital de Catalunya es una ciutat essencialment democràtica, republicana. Pesi á las malas arts dels reactionaris disfressats ó sense caretà que aquí pululan, la opinió general barcelonina es contraria als monárquics, y aixís ho ha demonstrat y aixís ho demostrarà sempre que tingui ocasió de manifestar-se sense trabs ni impediments.

Partint d' aquest principi, el Gobern ha tirat els seus càlculs.

—Si nombrant els set diputats que avuy li deixó elegir, Barcelona me'n envia á les Corts cinquants republicans, quants me'n hi enviaría si li permetés elegirne deu? Set ó vuit, al menos.

Crech que Sant Agustí va dirlo: Apártat'l' ocasió y t' apartarás del pecat.

Aquesta es la teoria que ha seguit la gent de Madrid.

—Estafa als barcelonins tres representants—ha pensat el Gobern—y 'ls apartarás del pecat d'elegirlos contraris als meus interessos.

Pero 'ls interessos d' ell son uns y 'ls de Barcelona uns altres.

Si la Constitució no es lletra morta; si se'n obliga á cumplir rigurosament els articles qu' en ella parlan de las contribucions, el servei militar y altres *frioleras*, just es que 'l Gobern compleixi també l' que 's refereix á las eleccions.

La nostra ciutat pot, li toca, està en el dret de nombrar deu diputats, y no vol ni's conforma ab que, perque aixís els convé als senyors de Madrid, s' hagi de contentar ab elegirne set.

Quan els representants que ara enviaré allá hajin pres possessió del cárrec, una de las primeras coses que han de fer es exigir al Poder central l' extremitat cumpliment de la llei en lo que á aquest extrícte se refereix.

Y li han d' exigir per dos motius:

Primer: Perque la Constitució ha de ser sagrada y no 's deu permetre que ningú la violi.

Segon: Per la propia tranquilitat del partit republicà.

Tres actes de més!

—S' han imaginat vostés las caras *feroches* que 's podrían fer desarrugar ab aquestes tres actes?

PROPAGANDAS

—Mireu, si voteu als nostres sereu un home de bé, ben vist dels richs y dels amos y os donaré la patent de bon fill de Catalunya y defensor del terri. y defensor del terri.

**

—Conformemnos ab aquest dato y subordiném á n'ells els nostres càlculs.

Fet y fet, per lo que 'ns convé demostrar, ab 500 mil habitants ja'n tenim prou.

**

Tres actas...
Casi m' atreveixo a dir que ja n' hi hauria prou per tots els disidents que tenim.

A. MARCH

DANIEL ORTIZ (DOYS)

ERA un periodista de rassa y un carácter tot de una pessa; honrat, lleal, lliure de ambicions, noble y desinteressat.

Fill de una familia acomodada de Santander, vingué de jove a Catalunya. L'esclat de la revolució el sorprengué a Girona, ahont durant algún temps redactà en un periòdic d'aquella ciutat, donant mostres brillants del seu ingenio, de la seva gracia inagotable, y del seu amor a la República y a totas las ideas nobles y generosas.

Després de la restauració, trobantse a Barcelona, li tinguerem durant molt temps per company en *La Gaceta de Cataluña*. De allí passà a *La Publicidad*, en qual periòdic se feu un lloc irremplassable ab les seves festivats *Chirigotas* y ab els seus intencions *Ecos políticos*.

Era de la mateixa rassa del seu país *Pepe Espronceda*; pero en nostre concepte l'superava per la espontaneitat y la bona sombra dels seus escrits. Alegre y festiu era a la vegada implacable y un gran batallador. Ningú com ell ha posat millor en solfa a la caterva dels insignificants pretenciosos. Ab una paraula, ab un motiu atrofina al més estírat y buyt de aquests titelles.

De *La Perdida* ell no signé l'padri; ell li posà el nom, y l'nom li ha quedat. Y a tants altres com ha batejat per sempre més! Aquests fillsos desconcertats per les seves sàtires valentas, avuy ballarán de goig entorn del seu cadáver!

Els que més simularán compadirllo, dirán hipocritament: Que Deu l'haja perdonat!

Quan qui mereix el perdó y la misericordia divina, no es en Dous, modelo de honradés y de bonas costums, sino 'ls tartufos que fan servir d'arma pels seus fins mundans y interessats la causa de la religió.

May en Daniel Ortiz vingué a ningú la seva ploma. Sempre la posà al servei de les seves honradas conviccions. Fou sempre periodista y sols periodista, sense aspirar a traure l'més mínim benefici del nom que s' havia creat. Implacable en ferir, sense reparar en crearse o deixar de crearse enemics, quan reconeixia l'seu error, si algú cop hi incorria, rectificava noblement el concepte molest y tornava la fama a la persona ofesa.

Del mérit literari de la seva labor periodística, ne donà compte l' eminent Unamuno, en un magnífich prelech qu' escrigué per un dels volums de les seves salades *Chirigotas*. Hi ha que llegir aquest treball per ferse cárrec del valor de una literatura especial, que requereix un ingenio inagotable, una ploma molt díctil y una mà molt lleugera.

En Dous las escribia, com pera satisfacer una necessitat de la seva naturalesa; el seu treball era l'seu consol, en els dies de amargura y de privacions, en les horas tristes, en que una llarga y perfidiosa malaltia l' tenia per llargues temporades reclòs a casa seva. Entre ofech y ofech, cop de tots y cop de tots, trassava sobre l'paper, aquellas abundoses gràcias, que diariament animaven ab ratxades de bon humor, les columnas de *La Publicidad*.

Al amich y company, al soldat de la prempsa que morí sobre les cartíllas, com mort el soldat sobre l' camp de batalla, li fou rendit dimars a la tarda l'últim homenatge. Faya un dia trist, rufol, plujós...

Y a nosaltres com si l' sentisssem:—Agathos, Ma-nolo... ¿por qué tratas así a los buenos amigos que me acompañan?

¶ A despit de la pluja, foren en gran número las personas que assistiren al seu enterro, planyentse de la seva mort, planyentse sobre tot de la estimada família que s' ha quedat plorantlo...

J. R. y R.

IA LLUYTAR!

Si volém disfrutar dels drets del home cumplim nostres deures.

Qui no traballi demà pel gran triomf de la República jamay mereixerà ser home lliure y ni li quedare el dret de queixarse quan li caiguí el fuet sobre l' esquena.

Amunt tothom! El vot no es pels cinch homes a qui aném a donar nostres sufragis; es pel renaiement de questa Espanya que ha mort y desonorat la monarquia, es pel desvetllament del poble poble, emburrat y empobrit pel clero estúpiti; es per donar energia a la gent tímida esporuguida per l' imbecil mauser;

es per fer de l'Espanya semibárbara una nació que no deshonri a Europa. ¡Pit y a lluytar! Es tracta sols de vencer als apòstols y amants d'un egoisme que vol empetir a Catalunya fentlo un niu de rancunes miserables, y als defensors d'un arcadembe imbecil que vol anul·lar als homes convertintlos en esclaus d'un sol home fraticida.

Amunt els cors! La onada redemptora escombrarà als exèrcits de la reacció y l' absolutisme y seguirà sa benefactora tasca arrenant ben d' arrel del cor del poble el fanatisme tonto qu' encara li fa tindre cert respecte a tronos, símbols, creus y colorynas.

A votar! Defensors de la República, a votar tots demà com un sol home y si estafar algú aquest dret intenta sapigüem defensans ab la pitrida del qui té la raho!

Y si se 'ns llueix la llyuta suprema, que al menys sigui per conseguirho tot d' un cop a l' hora ensorrant sota terra aquest vil règim y alsant sobre sus ruinas la República!

JEPH DE JESPUS

UN VOT APROFITAT

O'm convenceréu - deya en Mateu, el mestre del poble, ab son usual somris irònic que tancava un profund pessimisme. — Soch liberal fins al moll dels ossos; ja sabeu que n' he donat probas més d' una vegada, pero, avuy, per desgracia, no crech ni ab els homes ni ab els procediments...

Els seus companys de tresillo, que sempre l' havian considerat com a pare de la colla y mestre en política, el miravan fit a fit, estranyats de sa tossuderia impossible davant del despertar hermós del poble republicà.

Un d'ells, el més jove, replicà: — Pero, si aquí no' s tracta de personalismes ni de fórmulas, deixeu-los estar als homes ab les seves flaques y els seus

vicis. L' ideal de llibertat es el que triomfa en la victoria y no don Fulano, o don Sutano, que l' dia que 'ns fassin una pillada podém penjar al mitj de la plassa d' igual modo...

— El cas es — afegia en Mateu calmosament — que 'ls homes existeixen y per molt que fém no 'ns ne podem desprendre de la seva acció en la vida dels pobles... Y penjarlos! Aviat ho diieu... Nada, nada, no 'ns entendriam. Aneu a votar vosaltres en bon hora y deixeu-me estar tranquil... Ademés, no vindrà pas del meu vot...

— Y, ja dret, abocant de nou a la *copa d'estudiant* un bon raig d' agua exclamà tot despidintse ab complacencia: — Apa, donchs, fins a demà... Adeus-siat, y visca la República!

Al arribar en Mateu a casa seva l' sorprengué l' inesperada visita del senyor rector ab qui oficialment corria bastant bé.

— Hola, hola... Vosté per aquí? Y donchs, què passa?

— Res, que 'l senyor arcalde com sab que vosté demà no té compromís electoral ab ningú, m' ha fet venir per si tindria a bé votar aquesta candidatura, de lo que li estaré altament reconeguts tots el qu' estimé el poble del nostre poble.

— Amich pater, ja sab vosté que m' he retirat fa temps de l' acció política; pero, això no voi dir qu' hagi deixat de ser un sol moment el liberal de sempre. Digni al senyor arcalde que ho sento molt, qu' he pensat no votar per ningú; ab això, mossén Vacaressa, ja ho sab; jo no ajudaré als uns ni als altres. El meu vot no ha de pesar en cap balansa.

— Està bé, no hi ha res que dir; pero si a darrera hora s' havia de decantar per algú, faria molt bé en votar als nos tres. Això ho sabria un dia el diputat y tots hi guanyariam. Ademés, com de tots modos havem de guanyar quinques ganes de rebel·lir-nos.

— Ah, es dir que pensan triunfar, vostés... Miri que 'ls republicans aquesta vegada s' hi llencls de valent...

— Què hi vol dir això! Ho tenim molt ben montat, y encara que la cosa vaji molt empenyada, com suposo, no ho dubti, senyor mestre, de pochs ó de molts hem de guanyar.

— Y sense haver deixat un instant la mà d' en Mateu d' entre les seves, el senyor rector li digué a l' orella:

— Quedém, donchs, en que vosté no vota per ningú, eh? M' ho promet...

— Prometido.

Aquella nit en Mateu va tenir una pesadilla estranya: Veyà que, efectivament, els reaccionaris eran molts; que la lluya seria a mort y perillosa. Ell, el liberal de tota la vida contemplaria una vegada més com s' ofegava a la Llibertat ab les malas manyas dels caciches. La visita de mossén Vacarissa va reaccionar la seva conciencia. ¡Y qué havia de donar el vot als enemics que no esperava sino posarli l' peu a sobre pera entregar l' estudi a mans del clero! Ell no creya en els seus homes, es veritat, pero, y en els monstres de la Reacció, podia creurehi?

— Realment, aquest cop, la batalla deu ser de tants a tants — murmurava en el seu somni — Podria ser que 'ls números anessin empats y, allavoras, el meu vot decidiria la elecció... En aquest cas depén de mí, de la meva única voluntat el sant triomf de la República...

Y tot seguit se li apareixia una matrona superba, que ja en altres ocasions havia vist en somnis, ab un somris als llavis y uns ulls serens y amorosos

que 's fixavan en ell ab una mirada dolsa y suplicant...

**

L' endemà l' primer d' anar a votar va ser el mestre del poble. Pel camí va toparsse ab mossén Vacarissa, que ab tó de imperiós orgull satisfet, va dir-li:

— J, donchs, qu' s' ha decidit, per fi...

— Ja veurà; he pensat, fet y fet, val més cumplir com a bon espanyol... Després potser en tindrà un deanche de conciencia.

— Això m' agrada els homes... Aquí té una candidatura.

— No, gracies; ja me l' han passada...

Y alegre, ab una alegria que li treya la meitat dels anys de sobre, y ab la fermesa d' ànim dels convencuts, en Mateu va entregar la seva papeleta al president de la mesa, qui, ab una serietat tràgica y sense batxilleria de cap mena, va tirarla a l' urna.

**

Havent sopat, en Mateu, com cada dia, va dirigir-se al *Café de Dalt*, ahont l' esperava els seus amics de tresillo.

— De quants havém guanyat? — preguntà anguixos a la colla, així qu' entrava.

Ningú li va respondre, de momènt, pero la mitja rialleta que 's dibuixava en els llavis de tots ells, li dava a entendre que la victoria era republicana.

Naturalment, ell lo qu' esperava era que li contestessin: — Havém guanyat de un vot — però poguer esplayar-se ab satisfacció cridant: — Aquest vot ha sigut el meu! — Pero, al sentir per boca de un dels companys que 'l triomf havia sigut per una immensa majoria, y al veure que allavora la seva decisio perdida tot l' efecte, va contentar-se diuent:

— Veyeu, ja us ho vaig dir que no venia del meu vot...

Y concentrant en el seu usual somris irònic la satisfacció íntima d' haver obrat a conciencia, no va volger confessar la seva debilitat, y agafant les cartas, exclamà:

— Companys, felicitemnos; y vinga una partideta a la salut de la República!

JOAQUÍN AYMAMÍ

UN NOU CONFLICTE

(ENTRE EN SILVELA Y L' ABARUZA)

Despaig de la Presidència.
S' obra de cop la mampara
y entra l' ministre d' Estat,
furient com una pedrada.

— Don Francisco, tremolém!

— ¿Qué hi ha? ¿Un altre Salamanca?

— Si fos això menos mal:

ficant els morts a la caixa

y obrint una informació

per' apaciguar als cridaires,

ja estava tot arreglat.

El bullit ara es al Africa.

Crech que ja deu sapiguer

que la gent de 'n Bou-Hamara

y 'ls askaris del Sultán

fa mesos que se les clavan.

— Endavant. ¿Y qu'?

— Corrent

per aquelles fondalades,

aquí robant deu caballs,

allà cremant vint barracás,

la colla del pretendent

va arribar l' altra setmana

á la vora de Melilla.

— Qu' es possessió nostra.

— Exacte.

Un cop allí, te m' emprenen

als rifenyos de Frajana,

els hi fumen una surra,

els hi esbotzan l' alcassaba,

els hi estripan la camisa,

els hi prenen l' espingarda,

y, hala, á puntades de peu,

á empentes y á clatelladas,

els obligan á buscar

refugi en la nostra plassa.

— ¿Y ara 'ls vensuts, al sé d'intre,

han fet una etzegallada?

— No, senyor; el que l' ha feta,

ó al menos de ferla tracta,

es el capdill insurgent,

el malebit Bou-Hamara.

— ¿Qué pretén aquest tarumà?

— ¿Que li rendim homenatge?

— Ay, si ab això s' contentés!

Vol dues coses, tan raras

y tan en contradicció

ab las costums diplomàtiques

que temo molt que hi haurà

un embolich de cal Ample.

Nada menos que, tenintse

El cos electoral

El cos republicà.

El cos canalejista.

El cos conservador.

El cos carlista.

El cos fusionista.

El cos regionalista!

—Pero ¿que va de debò?
—¿Qué dirá al saberlo en Maura?
—Per mí que digní el que vulgui!
Justament lo que 'm fa gracia
de tot aquest desgavell
es la magnífica planxa
que 'l pobre Maura 's carrega.
—No obstant, reflexioni... —[Basta]

Estich formalment resolt.
—Cristo 'ns deixe en la estacada?
Donchs, que 'ns ajudi Mahoma.
—Pero pensi... —[Pero rabes]
Fassi lo que li he manat
—Me 'n vaig à escriure la carta.—

Ara falta sapguer
lo que dirá en Bou-Hamara.
Si accepta... encare confío
en la salvació d'Espanya.

L. WAT

—Lo trist es que, mentres el bisbe dona questa bella mostra d'amor al próxim, els elements revolucionaris redoblan la seva propaganda.

Pero ¿que té de particular això? Al fi y al cap tots trabajan per lo mateix: porque caygu alguna cosa.
El bisbe, porque caygu la pluja.

Els revolucionaris, porque caygu la... el... Vaja, ja 'm deuenentendre.

La Veu de Catalunya, ab un maquiavelisme infantil, s'entreté copiant textos vells de diaris republicans en els quals s'ataca á personalitats avuy amigas.

Si volguessim retreure pestes que de importants regionalistes han dit sos mateixos companys de causa, no tindrián pas necessitat de remenar papers vells. Caldria tan sols escoltarlos avuy y copiar la manera asquerosa com d'amagat se tractan ells ab ells.

Perque las malas llengas regionalistas pera maltractarse ni necessitan estar renyits.

Els carlins son terribles.

Pera venjarse dels regionalistes que no 'ls han pagat com debian l'apoyo prestat en anteriors eleccions, s'han format candidatura propia y en ella hi fan figurar el nom que més rabiava als perdidots: Espanya.

Pero ¿han vist may frets tan tardans com els que s'han sentit durant alguns días de la senmana passada?

Un republicà que no presúm de metereólech, de ya bufantse 'ls dits:

—Saben de qué prevenen aquests frets? De l'avalanza republicana. Son las últimas alienadas de la monarquia que s'está morint.

S'ha dit que alguns peixos grossos del carlisme pensan apoyar als republicans en la batalla electoral de demà, basantse en que ara, de moment, lo indispensable es derrotar á l'actual monarquia.

Ho posém en quarantena,
perque saben els carlins
que, haventhi en Caserta á Espanya,
tenen ja 'l Rey mitjá dins.

Segons *La Epoca*, no s'ha traballat com se devia la candidatura ministerial. Davant de la propaganda republicana, diu, havíam de posar mes empeny en aquestas eleccions.

Qualsevol dirà que 'ls conservadors no n' hi es tán d'empenyats en guanyarlas! Ells son l'únich puntal de la Espanya monárquica... ¿Y què es la Espanya d'avuy sino una gran casa d'empenyos?

El bisbe de Barbastro s'ha atrevit á publicar un manifest electorar recomanant la candidatura ministerial, fundant el seu entusiasme en que 'l candidat es catòlic.

Ab tal motiu, el candidat liberal del mateix districte fa una protesta y exclama: ¿Que per ventura no soch catòlic jo també, al menos per forsa?...

Els ensotanats son aixòs: Segons per què 'ls liblars per significats que siguin no son res, ni catòlics; pero quan se moren, ja s'apressuraran á apoderar-se del seu cadavre.... en nom del catolicisme.

Dijous degué celebrar-se á la capella de l'Audíencia una missa en honor al patró Sant Jordi. Y els perdidots hi assistirán en corporació, encomanant l'èxit de la candidatura regionalista.

No us calseu les espardenyas
ni us dongueu tan al dimoni,
segadors... qu' es tot inútil
y no us valdrà ni Sant Jordi.

Una frase de 'n Silvela:

—Espanya sense la protecció dels governants quedaria entregada á la casualitat ó á la Província.

A lo que molt bé podría
respondre 'l poble espanyol
que: val mes anar tot sol
que no ab mala companyia.

—Sabent el dich de Mahó, aquell dich famós que tants milions costa á Espanya y qu'en les primeres probas tan desastrosos resultats va donar?

Donchs ara han tornat á probarlo... y encare 'ls ha donat pitjors.

Ja 'ls dich jo que aquest dich
va picant en història:
ja 'ls dich jo que aquest dich
va sortintnos bonich.

CORRESPONDENCIA

Caballers: F. Doménech, Moreno de Sarreal, J. Serra Urpí, F. Juliá, Dos republicans, Cerilla, Quimet Pujol, A. Munistro y Lalelput: Son pochs pero mal avinguts.

Caballers: Anicet Ogaitnas, Juan Catau, Ricardo Massoni, Albertet de Vilafraula, Ramón García Roque, A. Cararach, Pep de las Timbalas, M. Santaló y Palvoret, S. Casellas G., Raich Viñau y C., Elisa y Fernández, F. Joaquin, Xebi Grant, P. Tarré S. y F. Virgili R.: Això cada dia va millor.

Caballers: Siset del Barbaró: No sigui tan barbaró, home. —Llano G. y M.: No serveix res de lo que 'ns envia.

—A. B.: Bonich titol per una poesia: *Cindia Seraquell*. Deu volquer dir: ¿Quin dia serà aquell? ¿No es veritat? —Donchs, no passem endavant. —José Riba: Ben xafat però mal escrit... —F. Pallarés Clariana: Gracias, però tan llarga, y dispossem d'un espai tan limitat!

Lluís Pugés: Si pugés ja li publicaria... Pero, no, no; no cal que puji. —Pere Llaveria: El sonet ja deu anar en aquest mateix número. L' altra poesia es bonica y, si no hi ha novetat... —Rafel Font: Veremos... —R. Parassol:

Es poch assumptiu per un articlet —J. Costa y P.: Gracias pels desitjos que 'ns manifesta. Rebut l'original. —Joseph Planas: N'aprofitarem una, qu' es bastant aixecrideta. —Pilar S. y O.: Deixis de sonets... iá fer crochet!

—J. Ventura: No l'podém servir. —Block: Això si qu' es de calendari... —Menjí Perdiu: Es fluxi com el mariduix. —Baltasar J. de M.: No, senyor, no 'ns fa felts. —F. P.: Uns aficionats á LA CAMPANA, Mollerusa, J. V. y P., San Felio del Recó, J. F. y T., y Quatre compans: Per aquest, y aquest, y aquest altre motiu no podem insertar las cartas que 'ns envíen. —E. Albertí:

N's ho ha advertit tant. Ademés ens sobrava original. —F. Carreras P.: Gracias del envío. Anirà. —A. Ribas Ll.: Idem idem. —M. Uñon: Ha passat al negociat de hisenda. —L. A. B.: No es despreciable, ni molt menys. —M. Abir: Dolent. —A. Quésmar: Mansoy. —E. Pi Gràmatich: Veu? Els versos de protesta m' han fet molta gràcia y m' han semblat molt rodona. Anirà l'epígrafa. —G. Perocse Ras: Están bé, ben esculpidas, euidades, plenes de algo intim que atrau... pero els assumptos son molt insignificants, vulgars, prosaichas... En fi, veurem. —J. Moret de Gracia: Merci.

Imprenta LA CAMPANA y LA ESQUILLA, carrer del Olm, número 8

Tinta Ch. Lorilleux y C.

REPICHS

QUEST dia van ferse á Madrid uns grans funerals en sufragi del ànima del difunt D. Francisco de Asís, marit de la ex-reyna Isabel.

Segons un periòdic, una de les notes més solemnes del acte, va ser l'oració fúnebre del pare Calpenua, en la qual l'eloquent orador feu grans elogis del finat, enumerant les qualitats que l'adornaven.

Suposo que al davant de totes aquestes qualitats devia posarhi... la resignació.

Com que á Cádiz no plou y els camps d'aquella província demanen ayuga, el bisbe de la localitat d'equina te me'n ha fet?

Ha armat unes grans pregaries, solicitant del cel el benefici de la pluja.

Per cert que un diari, al donar compte de la generosa conducta del prelat, exclama possehit de santa indignació.